

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาให้ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานของครูประสานงานกรมสามัญศึกษา และลำดับความสำคัญของปัจจัยนั้นๆ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูประสานงานกรมสามัญศึกษาประจำจังหวัดแต่ละจังหวัดในส่วนภูมิภาค จำนวน 72 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด คือ แบบสอบถามวัดความพึงพอใจในการทำงาน และแบบสอบถามวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรอิสระที่นำมาศึกษาทั้ง 15 ตัว ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ จากนั้นคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม และสร้างสมการถดถอยที่ดีที่สุด โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปร เป็นขั้นๆ

ผลการวิจัย

ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีความสัมพันธ์กับผู้บริหารมีนโยบายและการบริหารงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความรับผิดชอบ การนิเทศงาน ชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว ความสำเร็จของงาน ลักษณะของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ สถานภาพทางสังคม ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน และความมั่นคงในการทำงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เรียงตามลำดับดังนี้ .8758, .8724, .8582, .7696, .7590, .7536, .7421, .7251, .7194, .4849, .4174, .3635 สำหรับปัจจัยในเรื่อง โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_p = .2523$) ตัวแปรอิสระอีก 2 ตัวคือ สภาพการว่างงาน และเงินเดือน ปรากฏว่าไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ $-.0713$ และ $.1463$ ตามลำดับ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ ปรากฏว่าตัวแปรอิสระทุกตัวต่างมีความสัมพันธ์ระหว่างกันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 .01 และ .05 ยกเว้นตัวแปรอิสระต่อไปนี้ที่ไม่ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคตกับลักษณะของงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน สถานภาพทางสังคม และความมั่นคงในการทำงาน สภาพการทำงานกับตัวแปรอิสระอื่นทุกตัว ความมั่นคงในการทำงานกับความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน เงินเดือนกับตัวแปรอิสระอื่นทุกตัว ยกเว้นกับความสำเร็จของงานและการได้รับการยอมรับนับถือ ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระ 15 ตัว ปรากฏว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เพียง 13 ตัวคือ ความสัมพันธ์กับคุณบังคับบัญชา นโยบายและการบริหารงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความรับผิดชอบ สภาพการทำงาน สถานภาพทางสังคม ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต ความมั่นคงในการทำงาน เงินเดือน ลักษณะของงาน และชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว ส่วนตัวแปรอิสระอีก 2 ตัวคือ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน และการนิเทศงาน ถูกตัดออกจากสมการ เพราะเหตุว่าเมื่อได้รับการคัดเลือกเข้าในสมการแล้ว ไม่ได้ช่วยให้สมการอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจในการทำงานของครูประสานงานกรมสามัญศึกษาได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Partial F = 0.000)

3. การถนหากลุ่มตัวแปรอิสระที่ดีที่สุดที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานของครูประสานงานกรมสามัญศึกษา ปรากฏว่าประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 2 ตัว เรียงลำดับตามความสำคัญดังนี้คือ ความสัมพันธ์กับคุณบังคับบัญชา และ นโยบายและการบริหารงาน โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่มีกับตัวแปรตามมีค่าเท่ากับ .91365 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยสามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจในการทำงานไครอยละ 83.475 โคสมการในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับดังนี้

$$Y' = 32.70647 + 1.174987X_7 + 1.254207X_{11}$$

$$Z' = .4873Z_7 + .46764Z_{11}$$

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวแปรอิสระที่ดีที่สุดที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานของครูประสานงานกรมสามัญศึกษา คือ ความสัมพันธ์กับผู้อำนวยการ และ นโยบายและการบริหารงาน โดยรวมกันอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจในการทำงานไครอยละ 83.475 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งแสดงว่า หากความสัมพันธ์กับผู้อำนวยการ ในที่นี้คือ ศึกษาธิการจังหวัดที่มีต่อครูประสานงานกรมสามัญศึกษา ทั้งทางด้านการงานและส่วนตัว เป็นไปโดยดี และศึกษาธิการจังหวัดได้กำหนดนโยบายการดำเนินงานของสำนักงานไว้อย่างชัดเจน เป็นที่เข้าใจและยอมรับของครูประสานงานกรมสามัญศึกษา ตลอดจนศึกษาธิการจังหวัดสามารถใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานที่ดี ก็มีแนวโน้มว่า ความพึงพอใจในการทำงานของครูประสานงานกรมสามัญศึกษาจะอยู่ในระดับสูง แต่หากปัจจัยทั้งสองนี้ได้รับการปฏิบัติที่ไม่ดี ความพึงพอใจในการทำงานของครูประสานงานกรมสามัญศึกษาก็มีแนวโน้มว่าจะอยู่ในระดับต่ำ หรือเกิดความไม่พึงพอใจในการทำงานขึ้นได้

กลุ่มตัวแปรอิสระที่ดีที่สุดนี้หากจัดลำดับความสำคัญแล้วพบว่า ความสัมพันธ์กับผู้อำนวยการ มีความสำคัญมากกว่า นโยบายและการบริหารงาน ทั้งนี้พิจารณาได้จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (B) จากสมการถดถอยดังนี้

$$Z' = .48733 Z_7 + .46764 Z_{11}$$

จะเห็นได้ว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานของความสัมพันธ์กับผู้อำนวยการ (.48733) มีมากกว่าของนโยบายและการบริหารงาน (.46764) แสดงว่า ปัจจัยในเรื่องความสัมพันธ์กับผู้อำนวยการ มีผลต่อการทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานของครูประสานงานกรมสามัญศึกษาได้มากกว่าปัจจัยในเรื่องนโยบายและการบริหารงาน

กลุ่มตัวแปรอิสระอีก 11 ตัวซึ่งประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความรับผิดชอบ สภาพการทำงาน สถานภาพทางสังคม ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต ความมั่นคงในการทำงาน เงินเดือน ลักษณะงาน และชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย เมื่อได้รับการคัดเลือก เขาสามารถถดถอยที่ละตัวแปร ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การ

ถดถอยที่เปลี่ยนไปไม่พบว่ามีความสำคัญทางสถิติ แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้ง 11 ตัวนี้มีส่วนช่วย
ให้ผลการอธิบาย ความแปรปรวนของความพึงพอใจในการทำงานของครูประสานงานกรม
สามัญศึกษาได้น้อยมาก เฉพาะกลุ่มตัวแปรอิสระ 2 ตัวคือ ความสัมพันธ์กับผู้บริหาร
และ นโยบายและการบริหารงาน ก็สามารถอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจใน
การทำงานของครูประสานงานกรมสามัญศึกษาได้แทบจะครอบคลุมทั้งหมด ไม่จำเป็นต้องอาศัย
ตัวแปรอิสระอีก 11 ตัวนี้

ผลจากการวิจัยครั้งนี้พบอีกว่า ตัวแปรอิสระอีก 2 ตัวคือ ความก้าวหน้าใน
ตำแหน่งการงาน และ การนิเทศงาน ถกตัดออกจากสมการถดถอย เนื่องจากว่าตัวแปร
อิสระ 2 ตัวนี้แม้อยู่ในสมการแต่ก็ไม่ได้มีส่วนช่วยให้ผลการอธิบายความแปรปรวนของ
ความพึงพอใจในการทำงานของครูประสานงานกรมสามัญศึกษา ได้อย่างมีความสำคัญทางสถิติ
(Partial F = 0.000) จึงแสดงว่าการที่ผู้บริหารจะให้ความสนใจต่อปัจจัยทั้งสองนี้
หรือไม่ ไม่มีผลอย่างใดต่อการทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานของครูประสานงาน
กรมสามัญศึกษา

ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้จึงสามารถตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้
ทุกประการกล่าวคือ

1. ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานของครูประสานงานกรมสามัญ
ศึกษา คือ ความสัมพันธ์กับผู้บริหาร และ นโยบายและการบริหารงาน
2. ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานของ
ครูประสานงานกรมสามัญศึกษา ความสัมพันธ์กับผู้บริหาร และ นโยบายและการบริหาร
งาน ตามลำดับ

ผลงานการวิจัยของ จรุง นาสूरณ (1973 : 6251 - A) พบว่าครู
อาชีวศึกษาในประเทศไทยมีความรู้สึกต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในระดับสูง ผลการ
วิจัยของ Moorhead (1979 : 635 - A) และ โสภณ สุขสวัสดิ์ (1980 :
964 - A) พบว่า นโยบายและการบริหารงาน เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจใน
การทำงาน และจากการศึกษาของ Likert (1967 : 48) ได้สรุปว่า " ความ

สัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้บังคับบัญชา เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจะต้องตรวจสอบ
 อยู่เสมอ เพราะหากความสัมพันธ์ระหว่างกันนี้ไม่ดี ก็ย่อมจะก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจใน
 การทำงาน ประสิทธิภาพในการทำงานก็จะลดลง " และจากแนวความคิดของ Davis
 (1951 : 553) ที่ว่า...

...ความพึงพอใจต่อวัตถุประสงค์และนโยบายการดำเนินงานขององค์การของพนักงาน
 เจ้าหน้าที่และผู้บริหาร ตลอดจนการจัดองค์การและระบบงานที่มีประสิทธิภาพ
 ขององค์การ สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้าทุกคนหรือสมาชิก
 ส่วนใหญ่ขององค์การมีความเข้าใจซาบซึ้งถึงระบบและวิธีการดำเนินงานขององค์
 การแล้ว บุคคลเหล่านั้นย่อมจะอุทิศเวลาในแก่งาน มีกำลังใจและกำลังขวัญในการ
 ปฏิบัติงานที่ดีขึ้น...

จากผลการวิจัย การศึกษา และแนวความคิดของบุคคลดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่า
 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา นโยบายและการบริหารงาน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ
 ในการทำงานเป็นอย่างมาก ซึ่งหมายความว่า หากปัจจัยในเรื่อง ความสัมพันธ์กับผู้บังคับ
 บัญชา และ นโยบายและการบริหารงาน นี้เป็นไปอย่างดีก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจในการ
 ทำงานอยู่ในระดับสูง ขอสรุปถึงกล่าวนี้สอดคล้องและสนับสนุนผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์
 ของการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานของครู ปร
 ธานงาน
 กรมสามัญศึกษา คือ ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา และ นโยบายและการบริหารงาน
 สำหรับผลการวิจัยข้อที่ 2 ที่ปรากฏว่าปัจจัยในเรื่องความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชามีความ
 สำคัญกว่าปัจจัยในเรื่องนโยบายและการบริหารงาน นั้น ชี้ให้เห็นว่า ความสัมพันธ์กับผู้
 บังคับบัญชาจะก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานของครู ปร
 ธานงานกรมสามัญศึกษาได้
 มากกว่านโยบายและการบริหารงาน เพราะฉะนั้นความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาจึง เป็นปัจจัย
 ที่ควร ใ้รับการ เฝ้าใจใส่จากผู้บริหาร เป็นอย่างมากอันดับแรก และลำดับต่อไปจึงจะเป็น
 ปัจจัยในเรื่องนโยบายและการบริหารงาน

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้จึงแสดงให้เห็นว่าปัจจัยในเรื่องความสัมพันธ์กับผู้บังคับ
 บัญชา และ นโยบายและการบริหารงาน เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน
 ของครู ปร
 ธานงานกรมสามัญศึกษา แต่อย่างไรก็ตามมีผลการวิจัยที่ใ้รับผลตรงกันข้ามกับผล
 การวิจัยในครั้งนี้คือ ผลการวิจัยของ Wickstorm (1971 : 218) Sergiovanmi

(1973 : 191 - 207) สุภรณ์ ศรีพนล (2518 : 30 - 33) คำนี้ นกแกว
 (2523 : จ-ฉ) และประพนธ์ นันทรามาศ (2524 : จ) ที่พบว่าปัจจัยสองตัว
 นี้ไม่ได้นำผลถึงความพึงพอใจในการทำงาน สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเหตุผลสองประ-
 การคือ การนำเอาทัศนคติที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานมาไว้ที่แตกต่างกัน ผู้วิจัย
 ที่นำทัศนคติของ เฮอส์ เบอรัคมาไว้โดยตรง ก็จะหมายความว่าปัจจัยในเรื่องความสัมพันธ์
 กับผู้บังคับบัญชา และ นโยบายและการบริหารงาน ซึ่งอยู่ในประเภทของปัจจัยกำหนดซึ่ง
 ส่งผลถึง เฉพาะความไม่พึงพอใจในการทำงาน ก็จะได้รับผลที่ส่งผลถึงความไม่พึงพอใจ
 ในการทำงานเท่านั้น ไม่มีโอกาสที่จะทราบได้ว่าส่งผลถึงความพึงพอใจในการทำงานหรือไม่
 ไม่ นอกจากจะมีการทดสอบความแตกต่างจากทฤษฎีข้าง เช่นการวิจัยของ จรุง ภาสุวรรณ
 เท่านั้น เหตุผลอีกประการหนึ่ง เป็นเพราะวิธีดำเนินการวิจัยที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะ
 ผู้วิจัยส่วนใหญ่จะศึกษาถึงความพึงพอใจในการทำงานโดยใช้ค่าสถิติมีขั้วติเม เลขคณิต (X)
 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งให้ผลการวิจัยที่แตกต่างจากการใช้ค่าสถิติโดย
 วิธีการถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปร เป็นขั้นๆที่ผู้วิจัยใช้ในครั้งนี้ นั่นคือ กรณีแรกผลการวิจัย
 จะทำให้ทราบว่าผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในระดับใดของปัจจัยที่นำมาศึกษา
 ทุกตัว เป็นเฉพาะกรณีของแต่ละปัจจัยไป แต่กรณีหลังจะทำให้ทราบว่าปัจจัยที่นำมาศึกษา
 นั้นมีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด รวมทั้งอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจใน
 การทำงานมากน้อยเท่าไรในรูปของสมการที่ร่วมกันอยู่

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

๑. การนำผลการวิจัยไปใช้ให้เป็นประโยชน์

ก. การที่จะทำใหม่ประสานงานกรมสามัญศึกษาที่มีความพึงพอใจในการ
 ทำงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานได้รับผลที่ดีขึ้น ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสนใจใส่
 และปรับปรุงปัจจัยในเรื่อง ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา และ นโยบายและการบริหารงาน
 เป็นอันดับแรกก่อนอื่น สำหรับปัจจัยตัวอื่นๆไม่มีความจำเป็นที่จะต้องให้ความสนใจใส่และ

ปรับปรุงมากเท่าสองตัวแรก

ข. การปรับปรุงปัจจัยทั้งสองนี้ ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องต้องระลึกอยู่เสมอว่า ความทันสมัย เติมความพึงพอใจจะอยู่ตรงข้ามกับความไม่พึงพอใจ ดังนั้นการปรับปรุงและ เติมใจใส่ปัจจัยสองตัวนี้อย่างสม่ำเสมอ ก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานแก่ผู้ ประสานงานกรมสามัญศึกษาได้ แต่หากผู้บริหารละเลยไม่ให้ความเอาใจใส่ ความไม่พึงพอใจในการทำงานย่อมเกิดขึ้น

ค. ในการทำงานของผู้อำนวยการกรมสามัญศึกษา การที่ผู้บริหารจะ ทราบว่าผู้อำนวยการกรมสามัญศึกษามีความพึงพอใจในการทำงานหรือไม่อย่างไร ไม่ จำเป็นที่จะต้องวัดถึงความพึงพอใจในการทำงานอีกแล้ว เนื่องจากความพึงพอใจ เป็น เรื่อง ของจิตใจ วัดกันค่อนข้างยาก สิ่งที่จะแสดงให้เห็นว่าผู้อำนวยการกรมสามัญศึกษามี ความพึงพอใจในการทำงานหรือไม่ให้ชัดเจนเฉพาะปัจจัยสองตัวนี้ก็เป็นการ เพียงพอและ เป็นตัวแทนของความพึงพอใจในการทำงานได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ก. ในกรณีที่ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องกลุ่มตัวอย่าง ประชากร เช่นการวิจัยใน ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะใหญ่ที่จะทำการวิจัยโดยใช้วิธีการทางสถิติ เพราะหัดจดขอบเขตแบบ เพิ่มตัวแปร เป็นขั้นๆ ควรรวชกลุ่มตัวอย่างใหม่จำนวนมากกว่านี้

ข. การคัดเลือกตัวแปรอิสระเพื่อนำมาใช้ในการวิจัย นอกจากวิธีการ ที่อาศัยหลักการทางทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้ใช้ในครั้งแล้ว ยังมีวิธีการที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง ที่ควรนำมาใช้คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)